

Littafin Daniyel - Lamba Arba'in da Tara

Bayyana Gaskiya: Kukan Tsakar Dare, Rawar da Musulunci Ke Takawa, da Tsarin Jarabawar Karshe a Kwanaki na Karshe

Jeff Pippenger

2024-01-13

Karuwar ilimi da aka haifar sa'ad da aka buɗe hatimin wahayin Kogin Ulai a shekara ta 1798, ta haifar da tsarin gwaji wanda ya kai kololuwarsa a motsin Kukan Tsakar Dare a shekara ta 1844. An wakilta Kukan Tsakar Dare na kwanaki na karshe, wanda yanzu ake buɗe hatiminsa, ta wannan tarihi, kuma ya kunshi daidai waɗannan gaskiyoyin gwaji na wancan tarihin, gama saƙon Kukan Tsakar Dare da yanzu ake buɗe hatiminsa maidowa ne na lu'ulu'un Miller.

“Gaskiyoyin da muka karɓa a 1841, '42, '43, da '44 ya kamata a yanzu a yi nazarinsu kuma a shelanta su. Saƙonnin mala'ika na fari, na biyu, da na uku za a nan gaba a shelanta su da murya mai ƙarfi. Za a ba da su da himma mai tsanani da kuma cikin ikon Ruhu.” Manuscript Releases, juzu'i na 15, 371.

Babban jigon saƙon annabci na Kukan Tsakar Dare na zamaninmu shi ne rawar da Musulunci na masifa ta uku yake takawa. Dukkan masifu uku na Musulunci an wakilta su a kan alluna biyu na Habakkuk. Saƙon Kukan Tsakar Dare na kwanakin karshe ya fara warware hatiminsa a lokacin bacin rai na 18 ga Yuli, 2020, sa'ad da lokacin jinkiri na kwanakin karshe ya iso. Kamar yadda saƙon Kukan Tsakar Dare na tarihin Milleriyawa ya kasance, haka nan saƙon kwanakin karshe ake ci gaba da bunkasa shi sannu a hankali har ya kai ga matsayin da taron sansani na Exeter yake wakilta. A wannan matsayi budurwai ko dai suna da mai, ko kuwa ba su da shi.

Furucin annabi Ishaya na kaito ga masu ba'a da suke mulkin mutanen Urushalima, ya nuna cewa wahayi ya zama ga mashayan Ifraimu kamar littafi ne da aka hatimce. A cikin nassin Ishaya, aikin sauya alamar Shaidan zuwa alamar Allahntaka, kamar yadda aka aiwatar a tarihin Adventism, ya kamata a ɗauke shi a matsayin yumbun maginin tukwane. Wannan aikin shi ne kafa ma'anar “na kullum” a matsayin alamar Almasihu, alhali kuwa alama ce ta Shaidan. Sa'ad da Daniyel ya yi amfani da kalmar “tamid” a matsayin alamar arna, ya zaɓi kalmar ne domin manufar alama, gama kalmar tana nufin “mai ci gaba”.

Akwai iko uku da suke jagorantar duniya zuwa Armageddon, kuma na farko cikin waɗannan iko uku shi ne maciji (arna). Macijin ya fara yaƙinsa da Allah a sama. Macijin yana ci gaba da wannan yaƙi har zuwa ƙarshen shekaru dubu, sa'ad da za a hallaka shi gaba ɗaya a karshe.

Kuma idan cika shekaru dubu ta zo, za a sake Shaidan daga kurkukunsa, kuma zai fita ya rufi al'ummai waɗanda suke a kusurwoyi huɗu na duniya, Gog da Magog, domin ya tattara su wuri guda zuwa yaƙi: adadinsu kuwa kamar yashin teku yake. Kuma suka hau suka bazu a faɗin duniya, suka kewaye sansanin tsarkaka da kuma ƙaunatacciyar birnin: sai wuta ta sauko daga Allah daga sama, ta cinye su. Kuma aka jefa Iblis, wanda ya ruɗe su, cikin tafkin wuta da sulfur, inda dabbar nan da annabin ƙarya suke, kuma za a azabtar da su dare da rana har abada

abadin. Wahayin Yahaya 20:7–10.

Dabbar (paparoma) wadda ita ce ta biyu cikin ikoki uku da ke jagorantar duniya zuwa Armageddon, da kuma annabin karya (Amurka) na uku daga cikin waɗannan ikoki uku, dukansu sun bayyana a tarihi bayan tarihin gicciye, kuma dukansu ana hallaka su ne a zuwan Almasihu na biyu.

Kuma aka kama dabbar, tare da ita kuwa annabin karya wanda ya yi mu'ujizai a gabanta, waɗanda da su ya ruɗi waɗanda suka karɓi alamar dabbar, da waɗanda kuma suka yi wa siffarta sujada. Su biyun nan kuwa aka jefa da ransu cikin tafkin wuta mai ci da kibiritu. Ru'ya ta Yohanna 19:20.

Sa'ad da Daniyel ya zaɓi kalmar Ibraniyanci “tamid” (“na kullum”) a matsayin alamar arna (Shaidan), ya zaɓi wata kalma da ta nuna cewa Shaidan ne wanda ya ci gaba da yaƙi da Allah tun da daɗewa ba tare da yankewa ba. Sauran iko biyu kuwa suna aiki ne kawai a yaƙinsu da Allah na takamaiman lokutan da aka kayyade. Zaɓin da Daniyel ya yi na kalmar “tamid” (“na kullum”) ya kasance da gangan, kuma daidai ne.

Yayin da ruwayar Ishaya game da kaiton waɗanda Ubangiji ya zubo musu ruhun barci mai zurfi, ya kuma rufe idanunsu, take ci gaba daga sura ta ashirin da takwas zuwa sura ta talatin, sai ya rubuta:

Yanzu ka tafi, ka rubuta shi a gabansu a kan allo, ka kuma rubuta shi a cikin littafi, domin ya zama domin lokaci mai zuwa har abada abadin: Gama wannan mutane ne masu tawaye, 'ya'ya maƙaryata, 'ya'yan da ba sa son su ji dokar Ubangiji: Waɗanda suke ce wa masu gani, Kada ku gani; kuma ga annabawa, Kada ku yi mana annabcin gaskiya, ku faɗa mana abubuwa masu daɗi, ku yi annabcin ruɗu: Ku kauce daga hanya, ku juya daga tafarki, ku sa Mai Tsarkin Isra'ila ya daina kasancewa a gabanmu. Saboda haka haka Mai Tsarkin Isra'ila ya ce, Domin kun ki wannan magana, kuna dogara ga zalunci da karkatacciyar hanya, kuna kuma jingina da su: Saboda haka wannan mugunta za ta zama muku kamar barna wadda take dab da faɗuwa, tana kumbura a cikin katanga mai tsawo, wadda rushewarta take zuwa farat ɗaya, a take. Kuma zai farfasa ta kamar yadda ake farfasa tukunyar maginin tukwane, a fasa ta kashi-kashi; ba zai ji tausayinta ba: har ba za a sami ko kyaskyashe guda a cikin barkewar tata da za a ɗauki wuta daga murhu da shi, ko a debo ruwa da shi daga rami ba. Gama haka Ubangiji Allah, Mai Tsarkin Isra'ila, ya ce; A cikin komowa da hutawa za ku sami ceto; a cikin natsuwa da dogara ne karfinku zai kasance: amma ba ku so. Ishaya 30:8–15.

“Teber” da aka rubuta, su ne allunan Habakkuk sura ta biyu, waɗanda aka tsara domin masu karanta su su “gudu” su yaɗa sakon. “Littafin” da ya yi “nuni” da “teber” shi ne Habakkuk. “Teber” daga “littafin” Habakkuk yana wakiltar tsarin gwaji wanda ke bayyana “mutane masu tawaye, 'ya'ya maƙaryata, 'ya'ya waɗanda ba za su saurari dokar Ubangiji ba.” “Mutane masu tawaye” waɗanda suka ki “saurarawa,” su ne waɗanda suke cikin Irmiya waɗanda suka ki sauraron karar kahon matsara.

Na kuma sa masu tsaro a kanku, ina cewa, Ku saurari karar kaho. Amma suka ce, Ba za mu saurara ba. Irmiya 6:17.

Masu tawaye su ne waɗanda suke cikin tarihin Ishaya, haka kuma a cikin tarihin Almasihu, waɗanda ba za su ji ba.

Sai ya ce, Ka je, ka faɗa wa mutanen nan, Da ji za ku ji kwarai, amma ba za ku gane ba; da gani kuma za ku gani kwarai, amma ba za ku fahimta ba. Ka sa zuciyar mutanen nan ta yi kiba, ka sa kunnuwansu su yi nauyi, ka kuma runtse idanunsu; don kada su gani da idanunsu, su ji da kunnuwansu, su gane da zuciyarsu, su tuba, a kuma warkar da su. Ishaya 6:9, 10.

Tawayen Ishaya waɗanda ba sa ji za su iya “ji,” amma ba sa “ji,” kuma kin da suke yi su “ji” yana bayyana cewa “ba su fahimta.” Su ne mugaye na Daniyel, waɗanda su ma budurwai marasa hikima ne na Matiyu, waɗanda ba su fahimci karuwa ta ilimi da aka wakilta a kan “tebur” wanda aka ambata a cikin “littafin” Habakkuk ba. Da tawayen kurame na Ishaya za su ji, da za a tuba da su kuma a warkar da su, amma zuciyarsu ta yi kiba, saboda haka ba za su iya fahimtar sakon Kukan Tsakar Dare ba. Yesu ya ba da shaida ta biyu game da tawayen kurame.

Sai almajiran suka zo, suka ce masa, Don me kake yi musu magana da misalai? Sai ya amsa ya ce musu, Domin an ba ku ku san asiran mulkin sama, amma su ba a ba su ba. Gama duk wanda yake da abu, za a kara masa, har ya yi yalwa kwarai; amma wanda ba shi da shi, ko abin da yake da shi ma za a kwace masa. Saboda haka nake yi musu magana da misalai: domin suna gani, amma ba sa gani; suna ji, amma ba sa ji, ba kuma sa fahimta. Kuma annabcin Ishaya ya cika a cikinsu, wanda yake cewa, Da ji za ku ji, amma ba za ku fahimta ba; da gani kuma za ku gani, amma ba za ku gane ba: Gama zuciyar mutanen nan ta yi kauri, kunnuwansu kuma sun yi nauyi ga ji, idanunsu kuwa sun rufe; don kada su taɓa gani da idanunsu, su ji da kunnuwansu, su fahimta da zuciyarsu, su juyo, ni kuma in warkar da su. Amma idanunku masu albarka ne, domin suna gani; haka kuma kunnuwanku, domin suna ji. Gama hakika ina gaya muku, annabawa da yawa da adalai sun yi marmarin ganin abubuwan da kuke gani, amma ba su gan su ba; da kuma jin abubuwan da kuke ji, amma ba su ji su ba. Matiyu 13:10–17.

Masu hikima suna fahimtar asirin misalai, wato gaskiya ce da aka wakilta layi bisa layi. Masu hikima masu albarka ne, gama suna gani suna kuma ji, kuma masu hikima da masu albarka duka an wakilta su a cikin sura ta goma sha biyu na Daniyel. “Masu hikima” su ne waɗanda suke fahimtar karuwa ta sani (da zukatansu), wanda “teburi” ya wakilta, kamar yadda aka lura da shi a cikin “littafin” Habakkuk, kuma “masu albarka” su ne waɗanda suke jira.

Sai ya ce, Ka tafi hanyarka, Daniyel: gama an rufe kalmomin, an kuma hatimce su har zuwa lokacin karshe. Da yawa za a tsarkake su, a mai da su farare, a kuma gwada su; amma mugaye za su yi mugunta: babu kuwa ko ɗaya daga cikin mugaye da zai fahimta; amma masu hikima za su fahimta. Kuma tun daga lokacin da za a kawar da hadayar yau da kullum, aka kuma kafa abin bankyama mai jawo rushewa, za a yi kwana dubu ɗaya da ɗari biyu da casa’in. Mai albarka ne wanda ya yi hakuri, ya kuma kai ga kwana dubu ɗaya da ɗari uku da talatin da biyar. Daniyel 12:9–13.

Millerites sun fahimci daidai cewa kwanaki dubu ɗari uku da talatin da biyar sun fara ne sa’ad da aka “kawar” da arna (“na kullum”) a shekara ta 508. An yi alkawarin albarka ga waɗanda suke jira a shekara ta 1843. Kalmar “cometh” a cikin wannan nassi tana nufin “ya kai.” Shekara ta 1843 ta “kai” ga shekara ta 1844 sa’ad da ta kare. Da shekara ta 1843 ta kare, “lokacin jinkiri” na

Habakkuk ya zo, kuma aka furta albarka a kan waɗanda suka jira kamar yadda aka umarta a cikin “littafin” da ya ambaci “alluna.” “Littafin” Habakkuk ya umarci waɗanda abin ya shafa su “jira” ga wahayin.

Daniyel ya bayyana tarihin shekara ta 1798 (lokacin ƙarshe), sa’ad da aka buɗe hatimin littafinsa, kuma a sa’an nan aka samar da tsarin gwaji mai mataakai uku (an tsarkake, kuma an mai da fari, kuma an gwada). Wannan tsari ya kai ga cikas sa a cikin bayyanar boyayyen tarihin tsawar bakwai. Wannan boyayyen tarihi shi ne alamomin gaskiya guda uku, waɗanda suka samu wakilci ta hanyar baƙin cikin farko, saƙon Kukan Tsakar Dare, da babban baƙin ciki. Albarka isa ga baƙin cikin farko tana wakiltar tsarin gwaji mai mataakai uku a ƙarshen tarihin daga 1798 zuwa 1844.

Tarihin 1798, har zuwa babban abin takaici na 1844, yana zama misali na tarihin 1989, har zuwa dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. An yi alƙawarin albarka ga waɗanda suke jira ga wahayin da ya fara jinkiri a abin takaicin farko. “Masu hikima” na Daniyel sura ta goma sha biyu su ne waɗanda aka “albarkace su,” kuma waɗanda suke “jira.” Miyagu kuwa su ne waɗanda ba sa “ji” da zukaƙansu, kuma ba sa “gani.” Dukan ƙwarewar motsin Millerite an taƙaita ta cikin ayoyi huɗu na Daniyel, kuma waɗannan ayoyin kuma suna wakiltar tarihin hatimcewar dubu ɗari da arba’in da huɗu.

Tarihi mai tsarki da aka wakilta cikin waɗannan ayoyi huɗu ya ginu ne bisa fahimtar ƙaruwar ilimi wadda aka wakilta a kan allunan Habakkuk, da kuma ƙaruwar ilimin da Yesu ya bayyana sa’ad da yake koyarwa ta hanyar tsarin layi a kan layi. Ya gabatar da misali bayan misali, domin ya bayyana asirin annabci ga “masu hikima”. “Mugaye” a cikin Daniyel sura ta goma sha biyu ba sa fahimta, kuma a cikin 2 Tassalonikawa, sura ta biyu, an wakilai rashin fahimtarsu a matsayin ƙin gaskiya, wadda take kawo ruɗu mai ƙarfi. Gaskiyar da mugaye ba sa ƙauna a wasiƙar Bulus ita ce “na kullum,” kuma a cikin ayoyi huɗu na Daniyel, gaskiyar annabci da aka keɓance aka fayyace ita ce “na kullum.”

Yesu ya gaya wa almajiran cewa su masu albarka ne, kuma da yin haka yana kwatanta su da waɗanda suke cikin Ishaya waɗanda suka ƙi su gani su kuma ji, domin kada a tuba da su. Waɗanda suke masu albarka a Daniyel goma sha biyu su ne waɗanda suke jira. Ayoyi huɗu na Daniyel sura ta goma sha biyu, da kuma cikas waɗannan ayoyin a tarihin Millerites, da kuma bambancin Ishaya da wani rukuni da ya ƙi ji da gani, da kuma ainihin wannan rarrabewa ta rukuni biyu da Kristi ya yi, duk suna nuni gaba ga boyayyen tarihin tsawowi bakwai waɗanda suka iso a ranar 18 ga Yuli, 2020. Tsarin gwaji na ƙarshe a tarihin Millerite wanda ya fara da baƙin cikin farko yanzu ana maimaita shi. Wasu za su gani, waɗansu kuma za su ƙi gani.

“Dole ne a sa dukan saƙonnin da aka bayar daga 1840–1844 su kasance masu ƙarfi a yanzu, gama akwai mutane da yawa da suka rasa alƙiblar su. Saƙonnin kuma dole ne su kai ga dukan iƙkilisiyoyi.

“Almasihu ya ce, ‘Masu albarka ne idanunku, gama suna gani; da kunnuwanku, gama suna ji. Gama haƙika ina gaya muku, annabawa da yawa da adalai sun yi marmarin ganin abubuwan da kuke gani, amma ba su gan su ba; da kuma jin abubuwan da kuke ji, amma ba su ji su ba’ [Mattiyu 13:16, 17]. Masu albarka ne idanun da suka ga abubuwan da aka gani a 1843 da 1844.

“An ba da sakon. Kuma kada a yi jinkiri a maimaita sakon, gama alamu na zamani suna cika; dole ne a kammala aikin karshe. Za a yi babban aiki cikin dan kanƙanin lokaci. Ba da dadewa ba za a ba da saƙo bisa naɗin Allah wanda zai kumbura ya zama ƙara mai ƙarfi. Sa’an nan Daniyel zai tsaya a rabonsa, ya ba da shaidarsa.” Manuscript Releases, juzu’i na 21, 437.

Mala’iku ne suka ja-goranci William Miller ya fahimci cewa “na yau da kullum,” alama ce ta Roma ta arna. Sister White ta tabbatar kai tsaye cewa ya yi daidai a wannan fahimtar. Wannan fahimta wadda aka wakilta a kan “alluna” da aka ambata a cikin “littafin” Habakkuk, “domin lokaci mai zuwa” ce. Bude hatimin wannan “littafi” yana bayyanar da “‘ya’ya masu tawaye, masu karya”. “‘Ya’ya” alama ce ta tsara ta karshe, saboda haka “lokaci mai zuwa,” a ayar Ishaya, an keɓance shi musamman a matsayin kwanakin karshe na shari’ar bincike.

Ishaya ya bayyana cewa “‘ya’yan karya” za su ƙi sakon annabci da aka wakilta a kan “teburin” wanda aka ambata a cikin “littafin,” gama suna cewa “ga masu gani, Kada ku gani; kuma ga annabawa, Kada ku yi mana annabcin abubuwa madaidaiciya, ku fada mana abubuwa masu laushi, ku yi annabcin yaudara.” A cikin 1863 Adventism na Laodiceya ya fara wani tsari mai taɓarɓarewa na cika rokon ‘ya’yan karya. Wannan aiki Ishaya ya wakilta a matsayin ƙin tsoffin hanyoyin tushen Millerite, domin sun ce, “Ku kauce daga hanya, ku juya daga tafarki, ku sa Mai Tsarki na Isra’ila ya daina kasancewa a gabanmu.” Tafarkin da yake shi ne hanya, shi ne tsoffin hanyoyin Irmiya.

Ga abin da Ubangiji yana cewa, Ku tsaya a hanyoyi, ku duba, ku kuma tambayi tsofaffin hanyoyi, ina hanya mai kyau take, ku yi tafiya a cikinta, sa’an nan za ku sami hutawa ga rayukanku. Amma suka ce, Ba za mu yi tafiya a cikinta ba. Irmiya 6:16.

Kin amincewar da “‘ya’ya maƙaryata” suka yi da “tsoffin hanyoyi” na Irmiya shi ne ƙin sakon Kukan Tsakar Dare, wanda a cikinsa ne ake samun “hutawa,” wanda kuma shi ne “hutawa da wartsakewa” da ba su so su ji a cikin Ishaya, wanda kuma shi ne wartsakewar sakon ruwan sama na karshe. Wannan sakon shi ne sakon Kukan Tsakar Dare da aka wakilta a tarihin Milleriyawa kuma aka kwatanta a kan “alluna” waɗanda aka ambata a cikin “littafi.” Ƙin da ‘ya’ya maƙaryata suka yi wa sakon Kukan Tsakar Dare ana wakiltarsa da burinsu na “sa Mai Tsarkin Isra’ila ya daina kasancewa a gabansu.” Wahayi na farko na Ellen White, wanda Alpha da Omega babu shakka za su yi amfani da shi domin wakiltar ƙarshen, ya bayyana hanyar masu adalci, yana nuna hasken da yake a farkonta da kuma wanda shi ne yake jagorantar “masu hikima” har zuwa ƙarshen hanyar.

“An kafa musu haske mai haske a bayansu a farkon hanya, wanda mala’ika ya gaya mini shi ne ‘kukan tsakar dare.’ Wannan haske ya haskaka dukan hanyar, ya kuma ba da haske ga kafafunsu, domin kada su yi tuntube.

“In sun mai da idanunsu ga Yesu, wanda yake a gabansu, yana jagorantarsu zuwa birnin, suna cikin aminci. Amma ba da dadewa ba waɗansu suka gaji, suka ce birnin yana da nisa sosai, alhali kuwa sun yi tsammanin da sun riga sun shiga cikinsa tun da farko. Sai Yesu ya ƙarfafa su ta wurin daga hannunsa na dama mai ɗaukaka, kuma daga hannunsa sai wani haske ya fito yana kaɗawa a bisa rundunar masu jiran zuwan Ubangiji, sai suka yi sowa, ‘Alleluia!’ Waɗansu kuma cikin ganganci suka ƙaryata hasken da yake a bayansu, suka ce ba Allah ba ne

ya bishe su har wannan nisa. Sai hasken da yake a bayansu ya mutu, ya bar kafafunsu cikin cikakken duhu, suka yi tuntube, suka rasa ganin alamar da kuma Yesu, suka fadi daga kan hanyar zuwa kasa cikin duhun duniya ta mugunta da ke kasa.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Shi ne hasken Kukan Tsakar Dare a farko da kuma a karshe. Yesu ne (Mai Tsarkin Isra'ila) wanda suka so ya daina kasancewa a gabansu. Hasken da ya fito daga hannun daman Yesu mai daukaka shi ne hasken Kukan Tsakar Dare, kamar yadda aka wakilta a kan “alluna” wadanda aka lura da su a cikin “littafi”. Kin sakon Kukan Tsakar Dare na Almasihu da “ya’yan karya” suka yi, da kuma tafarkin da ya kamata su bi a kai, ya jawo hukuncin Allah a kansu sa’ad da suka fadi daga tafarkin. “Babban bango” wanda aka karya farat daya, shi ne “bangon” rabuwa tsakanin coci da jiha wanda za a rushe a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. Wannan hukunci yana zuwa “farat daya a wani dan lokaci kadan,” kuma zai kasance “kamar karyewar tukunyar mai gini wadda aka farfashe gunduwa-gunduwa.” Shi ne hukuncin da yake da alaƙa da juya alamar Shaidan ta “na kullum” a kasa-sama, da kuma gane ta a matsayin alamar Almasihu.

Lalle ne juya al’amura da kuke yi a baya za a dauke shi kamar yumbun maginin tukwane; gama shin abin da aka yi zai ce game da wanda ya yi shi, Bai yi ni ba? ko kuwa abin da aka suranta zai ce game da wanda ya suranta shi, Ba shi da fahimta? Ishaya 29:16.

“Na kullum” ita ce gaskiyar annabci wadda take daure ayoyi hudu da ke cikin Daniyel sura ta goma sha biyu tare, wadanda suke nuna bambanci tsakanin mugaye da masu hikima. “Na kullum” ita ce gaskiyar da wadanda suka karfi rudu mai karfi a 2 Tassalunika suke ki. “Na kullum” tana wakiltar muradin “ya’yan karya” na sa Mai Tsarkin Isra'ila ya kauce musu daga hanya. Kuma azabarsu ana wakilta ta wurin karyewar tukunyar maginin tukwane, abin da ya rage kuwa hoto ne na halin halaka na budurwai marasa hikima, gama daga cikin karyayyun guntaye da suka rage na tukunyar maginin tukwane da ta farfashe, “ba za a sami” “guntun da za a dauko wuta daga murhu da shi, ko a debo ruwa daga rijiya da shi ba.”

Dukansu “wuta” da “ruwa” alamu ne na Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda mai yake a cikin misalin budurwai goma. Sa’ad da Kukan Tsakar Dare ya zo ba zato ba tsammani a cikin kiftawar ido, kamar yadda ya faru a taron sansani na Exeter a watan Agusta na 1844, zai zama ba zai yiwu ga “ya’ya makaryata” su sami wani mai ba (ruwa ko wuta). An kira su su “koma” bayan takaicin farko, kamar yadda aka kira Irmiya, amma suka ki.

An sami maganganunka, sai na ci su; maganganunka kuma suka zama mini farin ciki da murna ta zuciyata: gama ana kirana da sunanka, ya Ubangiji Allah Maigirma na runduna. Ban zauna cikin taron masu ba’a ba, ban kuma yi murna tare da su ba; na zauna ni kadai saboda hannunka: gama ka cika ni da fushi. Don me ciwona yake dawwamamme, kuma raunina ba ya warkewa, yana kin samun waraka? Za ka zama mini kamar makaryaci ne kwari, kamar ruwaye masu karewa? Saboda haka ga abin da Ubangiji ya ce, In ka komo, to, zan komo da kai, kai kuma za ka tsaya a gabana: in kuma ka fitar da abin daraja daga abin banza, za ka zama kamar bakina: bari su komo gare ka; amma kai, kada ka komo gare su. Zan kuma mai da kai ga wannan jama’a kamar katangar tagulla mai karfi: za su yi yaki da kai, amma ba za su rinjaye ka ba: gama ina tare da kai domin in cece ka, in kuma kuɓutar da kai, in ji Ubangiji. Zan kuɓutar

da kai daga hannun mugaye, zan kuma fanshe ka daga hannun masu ban tsoro. Irmiya 15:16–21.

Irmiya yana wakiltar waɗanda suka komo bayan rashin cika bege na farko. Waɗanda suka shiga cikin aikin raba “mai daraja daga marar amfani,” domin su “tsaya a gaban” Ubangiji kuma su zama “bakin” Ubangiji. Su ne waɗanda Daniyel ya wakilta a sura ta tara, a matsayin masu fahimtar halin tarwatsuwar su, sa’an nan kuma suna yin addu’ar Lawiyawa ashirin da shida. Su ne waɗanda Daniyel, Irmiya da masu tsaron Habakkuk suka wakilta, waɗanda aka sa a gaba da “‘ya’ya masu karya.” “‘Ya’ya masu karya” su ma “Mai Tsarkin Isra’ila” ya kira su sa’ad da Ya ce, “cikin komowa da hutawa za ku sami ceto; cikin natsuwa da dogara ne karkinku zai kasance: amma ba ku yarda ba.”

Duwayen Miller su ne gaskiyoyin da aka wakilta a kan allunan Habakkuk, waɗanda suke wakiltar gwajin sakon Kukan Tsakar Dare wanda yake haifar da rukuni biyu na masu sujada. Alamar tayarwar da ake bayyanawa a kan waɗannan duwayen ita ce “na kullum.” Miller ya kasance daidai a fahimtarsa game da “na kullum,” amma fahimtarsa ta kasance iyakance saboda tarihin da ya rayu a cikinsa, kuma duwayen da ya saba sanyawa a kan teburin da ke tsakiyar dakinsa yanzu suna haskakawa sau goma fiye da yadda suka yi lokacin da Miller ya fara sa su a kan teburinsa. Yanzu suna cikin akwati mai daraja wanda ya fi girma, gama a yanzu wannan akwati mai daraja yana wakiltar ba Littafi Mai Tsarki kadai ba, kamar yadda ya kasance a zamanin Miller, amma yanzu yana wakiltar duka Littafi Mai Tsarki da Ruhun Annabci.

Waɗannan shaidu biyu ne suke fitar da hasken gwaji a kwanaki na karshe, kuma waɗannan shaidu biyu ne suke zama babban filin yaƙi a kwanaki na karshe. Miller ya ga yaƙin, domin a mafarkinsa suka dauki akwatin gawarsa (Littafi Mai Tsarki), suka kuma yage shi. Yahaya, yana wakiltar “masu hikima” a kwanaki na karshe, “yana a tsibirin da ake kira Patmos, saboda maganar Allah, da kuma saboda shaidar Yesu Almasihu.” Ana tsananta wa Yahaya ne saboda ya gaskata sakon duka Littafi Mai Tsarki da kuma rubuce-rubucen Ellen White.

Za mu ci gaba da nazarin gaskiyoyin da aka wakilta ta wurin wahayin Kogin Ulai da aka warware hatiminsa a shekara ta 1798, a talifi na gaba.

“Ba mu da abin da za mu ji tsoro game da nan gaba, sai dai idan muka manta da yadda Ubangiji ya bishe mu, da kuma koyarwarsa a cikin tarihinmu na baya.” Life Sketches, 196.